

Trasa 1

Wzgórza Trzebnickie (ok. 185 km)

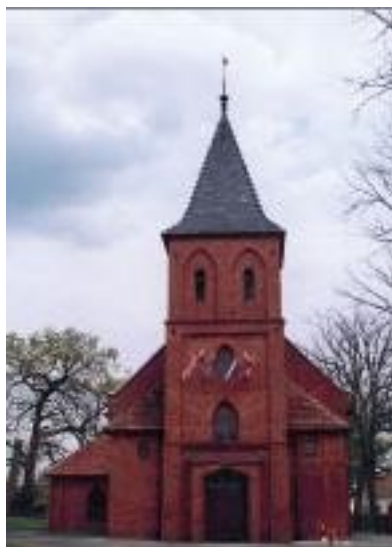
Mapa Okolice Wrocławia DEMART 1:75000

Wzgórza Trzebnickie GALILEOS 1:50000

Czeszów > Grochowa > Zawonia > Cielętniki > Miłonowice > Rzędziszowice > Krotowice > Węgrów > Krakowiany > Zaprężyn > Boleścín > Głuchów Górny > Głuchów Dolny > Taczów Mały > Taczów Wielki > Raszów > Brochocin > Machnice > Wysoki Kościół > Piotrkowiczki > Mienice > Borkowice > Wilczyn > Kowska Góra > Oborniki Śląskie > Siemianice > Morzęcin Mały > Osola > Bagno > Godzięcin > Uskorz Wielki > Wołów > Stary Wołów > Bożeń > Pełczyn > Ligota Strupińska > Piotrkowice > Górowo > Skokowa > Brzeźno > Budzicz > Krościna Mała > Prusice > Kosinowo > Wszemirów > Kaszyce Wielkie > Domanowice > Przyborów > Ujeździec Wielki > Biedaszków Wielki > Masłowiec > Blizocin > Kuźniczysko > Czeszów

1. Czeszów

We wsi warto zwrócić uwagę na neogotycki kościół Najświętszego Serca Pana Jezusa.

Ponadto ciekawym obiektem jest młyn. Jest to budynek wzniesiony przed 1830 rokiem. Przez większą część swych dziejów wykorzystywany jako młyn właśnie, w wieku XX wyszedł z użytku, zaś na początku wieku XXI spłonął. W latach 2007-10 remontowany i przekształcony w trzygwiazdkowy hotel.

2. Grochowa

Na uwagę zasługuje dąb szypułkowy (*Quercus robur*) rosnący w miejscowości Grochowa, który z mocy uchwały Rady Gminy Zawonia stał się pomnikiem przyrody oraz uznany za użytek ekologiczny obszar „Polana Grochowska” znajdujący się na terenie wsi Grochowa.

3. Zawonia

Przejeżdżając przez tę miejscowość warto zatrzymać się na chwilę i zwiedzić kościół Parafialny św. Jadwigi Śląskiej. Jest to budynek murowany, jednonawowy, 27 x 12 m, z wieżą umiejscowioną przy pd. Ścianie prezbiterium o podstawie 9 x 9 m i wys. 30 m., wzniesioną w 2 poł. XVII w. W stylu barokowym, konsekrowany w 1696 r., wzniesiony został na miejscu wcześniejszego kościoła z XVI wieku. We wnętrzu późnobarokowym ołtarz główny nieznanego autora z obrazem św. Jadwigi, ambona z figurkami 4. Ewangelistów, oraz dwunastogłosowe organy zbudowane przez świdnicką firmę Schlag. W prezbiterium ciekawa figura św. Jana Nepomucena. Ołtarze boczne i balaski neogotyckie, pochodzące z

końca XIX w. Na ścianach bocznych nazwy obrazy drogi krzyżowej z pocz. XX w.

4. Rzędziszowice

W Rzędziszowicach znajduje się pałac, zbudowany w latach 1880-1890. Wzniesiony w stylu neobarokowym. Budynek jest murowany, czworoboczny, dwutraktowy,

piętrowy, nakryty dachem czterospadowym łamanym z lukarnami.

5. Zaprzężyn

We wsi szczególną uwagę należy zwrócić na dwór zbudowany w latach 1880–1890, murowany, tynkowany, jednopiętrowy z pięcioma ryzalitami. Dachy czterospadowe z lukarnami. Wejście między ryzalitami. Część okien oraz drzwi zamknięte półkoliście; okna proste obramowane w kamieniu. Wszystkie narożniki ozdobione wypukłymi kamiennymi płytami.

6. Boleścín

W miejscowości znajduje się kościół rzymskokatolicki należący do parafii Miłosierdzia Bożego i pałac z końca XIX wieku i początku XX wieku z parkiem z XVIII/XIX wieku. W skład zabudowań wchodzi także folwarczne obiekty mieszkalne, wozownia, obora, spichlerz. 500 m na wschód od wsi przy strumieniu Gródek średniowieczny. Ciekawostką jest, iż na terenie miejscowości występuje buk pospolity, który jest pomnikiem przyrody.

7. Głuchów Górny

Godne uwagi obiekty znajdujące się we wsi to m. in. zespół budynków kościelnych z Kościołem poewangelickim pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego, cmentarz przykościelny z nagrobkami z 2 połowy XIV wieku, cmentarz ewangelicki datowany na około 1850 r. oraz zabudowania zespołu pałacowo-folwarcznego z 2 połowy XIX i początku XX wieku, a wśród nich dawny pałac, pawilon ogrodowy, z parkiem pałacowym, domy mieszkalne z zabudowaniami gospodarczymi, chlewnią, oborą, bramą wjazdową. Na uwagę zasługuje między innymi jeden z domów mieszkalnych – dawniej dom opieki i szkoła dla chłopców z 1870 r. oraz liczne domy mieszkalne z początku XX wieku. W ścianie jednego z zabudowań na początku II wojny światowej wmurowano część śmigła niemieckiego samolotu myśliwskiego zestrzelonego przez polskich lotników w dniu 2 września 1939 roku. W Głuchowie znajdowało się supertajne Centrum Dowodzenia Układu Warszawskiego, z bunkrem 15 m pod ziemią. Ciekawostką jest, że na terenie miejscowości występują dęby szypułkowe, z których 2 to pomniki przyrody.

8. Taczów Mały

W okolicach wsi znajduje się malowniczy wąwóz lessowy wzdłuż drogi gruntowej z Taczowa Małego do Pierwoszowa, zaczynający się w południowej części wsi Taczów Mały przy mostku na rzece Ławie i biegnący na południe przez 800 metrów, do końca lasu o powierzchni ok. 1 ha. W okolicznych lasach roślinie objęte ochroną gatunek śnieżyczki. Ciekawostką jest, iż w zbiornikach wodnych w pobliżu miejscowości występują objęte ścisłą ochroną ropucha zielona oraz rzekotka drzewna oraz gniazduje objęty ścisłą ochroną błotniak stawowy, należący do rzadkich okazów ptaków w Polsce.

9. Taczów Wielki

We wsi znajdują się domy mieszkalne z początku XX wieku. Ciekawostką jest, iż w zbiornikach wodnych w pobliżu miejscowości występują objęte ścisłą ochroną ropucha zielona oraz rzekotka drzewna. Warto również zauważyć, że na terenie miejscowości występuje stoplamek płamisty, który należy do gatunku roślin objętych ścisłą ochroną.

10. Brochocin

W skład pozostałości po zespole pałacowo-folwarcznym wchodzi pałac z XVIII wieku w stylu barokowym, częściowo zatarty przez przebudowę w XIX oraz zniszczenia w 1945, oficyna mieszkalna, spichlerz i park pałacowy z XIX wieku. Budynki zespołu nadają się do kapitalnego remontu. Z początku XIX wieku pochodzą także zabudowania budynku stacji, wagi oraz budynku gospodarczego wchodzącego w skład nieczynnego zespołu stacji PKP. Ciekawostką jest, iż na terenie miejscowości występują choinka kanadyjska oraz magnolia pośrednia, które są pomnikami przyrody.

11. Machnice

We wsi warto przede wszystkim zwrócić uwagę na pałac. Jest to klasycystyczny budynek wzniesiony w

latach 1817-1820 dla von Obertnitzów. Przebudowano go pod koniec XIX wieku. Prostokątny, piętrowy, nakryty czterospadowym dachem z lukarnami. Na osi elewacji frontowej czterokolumnowy portyk wielkiego porządku z trójkątnym frontonem.

Obok zabudowania gospodarcze (m.in. spichlerz) współczesne pałacowi.

12. Wysoki Kościół

Najciekawszym obiektem we wsi jest kościół parafialny Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny (dawniej ewangelicki).

Budynek w stylu neogotyckim, wzniesiony w 1828 roku (na miejscu budowli z 1714 roku, pierwszy kościół wzmiankowany w roku 1296, w latach 1540-1945 kościół należał do protestantów). W roku 1890 dostawiona została

wieża, zaś podczas remontu z 1964 roku usunięto galerie i balkony. Kościół reprezentuje wczesny neogotyck, inspirowany pracami Langhansa. Wzniesiony został na planie prostokąta z niewydzielonym prezbiterium. Od zachodu znajduje się ceglana wieża z hełmem. Boczne ściany są przeprute dużymi ostrołukowymi oknami o rozglifionych ościeżach, ściana wschodnia z rozetą. Wyposażenie jest bardzo skromne. Przy kościele mieści się kaplica grobowa na planie koła wzniesiona dla rodziny von Schulze w roku 1801. W pobliżu (na północny zachód) cmentarz założony w 1869

roku. Wybudowano na nim neogotycką ceglana kaplicę dla rodziny von Löbbecke.

13. Piotrowiczki

Polecamy zobaczyć tutaj kościół filialny Najświętszego Serca Pana Jezusa. Jest to jednonawowy, murowany budynek, zbudowany w XV w. w stylu gotyckim i przebudowany w XIX w., gdy zbudowano także oddzielnie stojącą dzwonnice. W środku świątyni wiele elementów z XVII w., m.in. epitafia i renesansowa ambona.

14. Mienice

Najstarsza wzmianka o wsi pochodzi z 1203 r. Z dawnego pałacu dworskiego pozostały ruiny. Zachowały się za to park i folwark.

15. Wilczyn

Wilczyn po raz pierwszy wzmiankowany był w 1175 roku, zaś 1202 został zatwierdzony jako dobro klasztorne. Wskutek reformacji Wilczyn przestał być dobrem klasztorne – większość mieszkańców była wyznania luterńskiego. Do 1945 we wsi znajdował się dwór rodziny Lauterbachów oraz kościół ewangelicki. Wojnę przetrwała neogotycka kaplica na dawnym cmentarzu ewangelickim, obecnie nieużywana. W krypcie kaplicy zachowała się zniszczona płyta nagrobna Lauterbachów.

Wilczyn Leśny jest malowniczo położony wśród Wzgórz Trzebnickich. Sąsiadują z nim Lesiste Wzgórze – jedno z nielicznych zalesionych odgałęzień Wzgórz Trzebnickich. W odległości około kilometra za wsią znajdują się dwa stawy rybne, pełniące funkcję hodowlaną (głównie

hodowla karpia) oraz rekreacyjną (kąpielisko). W pobliskich lasach (między Obornikami a Wilczynem) przez kilka kilometrów ciągnie się stary rów przeciwczołgowy, zbudowany przez Niemców w czasie II wojny światowej dla utrudnienia przejazdu wojskom radzieckim. W przeciwległych lasach znajduje się również tor motocrossowy "Wilczy Jar" Obornickiego Klubu Motorowego – będący miejscem licznych imprez związanych ze sportami motorowymi – w tym Mistrzostw Polski.

16. Oborniki Śląskie

Jest to stosunkowo młoda miejscowość, w związku z czym jej zabytki są niezbyt wiekowe. Warto tu przede wszystkim zwrócić uwagę na kościół parafialny Najświętszego Serca Pana Jezusa przy ul. Wyszyńskiego. Wzniesiony został w latach 1899-1901 według projektu A. Langerera. Budynek powstał w stylu neogotyckim, jest

jednonawowy, posiada transept i narożną wieżę od frontu. Wnętrze jest nakryte sklepieniem sieciowym. Interesujący jest również kościół parafialny św. Judy Tadeusza (dawny ewangelicki) przy ul. Trzebnickiej. Jest

to budynek ceglany, w formach secesji i wczesnego modernizmu z elementami gotycyzującymi. Wzniesiony

został w roku 1908 według projektu R. Gaze i A. Böttchera. Zastąpił pierwotny kościół szachulcowy z 1623 roku, rozebrany w latach 1912-1923. Obecny kościół jest jednonawowy, posiada wieżę, pierwotnie zwieńczoną miedzianym hełmem.

Warto też zobaczyć zamek. Powstał w miejscu dworu z XVII wieku. Wzniesiony został w latach 1864-1865 wg projektu W. Grapowa dla Karla Friedricha Gustava Schuberta z oktagonálną wieżą. Obok zamku znajdują

się park i zabudowania folwarku. Po wojnie pałacyk przejęty przez PGR i zmodernizowany, z części historycznej zachowała się właściwie tylko wieża.

Budynki zdrojowe

Znajdują się tu liczne sanatoria i wille z drugiej połowy XIX wieku i pierwszej ćwierci wieku XX. W południowej części ul. Trzebnickiej Lewaldsche Kurantstalt założony w 1870 roku oraz Sprengelsche Privatanstalt założony w 1881. Oba zakłady pierwotnie były przeznaczone dla nerwowo chorych. Od wschodu na ul. Prusickiej sanatorium „Szarotka” (Friedrichshöhe) z początku wieku XX, obok zaś park z XIX wieku i sztucznie podwyższona Kowalska Góra (o wysokości 246 m). Na zachód od miasta znajduje się „Sanatorium Leśne” z 1913 roku, przebudowane w latach 1920-1936 wg projektu T. Effenbergera z parkiem krajobrazowym, wyspą, kamienną grotą i altaną ogrodową.

17. Bagno

Mieści się tutaj założenie pałacowe składające się z dwóch różnych stylistycznie części. Jedna jest barokowa i wzniesiona została w 1734 roku na miejscu wcześniejszego z XVI wieku dla Heinricha von Seherr-Thossa, druga zaś neobarokowa wzniesiona w latach

1907-1914 dla wrocławskiego browarnika Geoga Kisslinga. Od 1930 roku jest własnością salwatorianów (po wojnie umiejscowiono tutaj Wyższe Seminarium Duchowne). W środku zachowała się barokowa klatka schodowa wykonana z drewna i kamienny, ozdobny kominek z tego samego okresu. Wokół pałacu zabytkowy park, w którym od zachodu mieści się neorenesansowa tzw. Brama cesarska. Od północy staw z wyspą

W miejscowości znajdziemy też kościół Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny. Pierwszy kościół w Bagnie

wzmiankowany był w roku 1353, obecny jest neoromańską budowlą wzniesioną w latach 1905-1906 z fundacji Kisslingów.

Na północny zachód od wsi znajduje się grodzisko. Prawdopodobnie pochodzi z XII wieku i być może jest pozostałością zamku księcia Konrada II.

18. Godzięcin

Najważniejszym zabytkiem miejscowości jest kościół filialny Najświętszego Serca Pana Jezusa (dawny parafialny św. Trójcy). Pierwotny kościół wzmiankowany

był w 1353 roku. Obecna budowla została wzniesiona w 1583 w konstrukcji szachulcowej. Później wielokrotnie była remontowana i restaurowana. Do wyposażenia należy gotycko-manierystyczny ołtarz główny z 1602 roku w formie tryptyku, ambona z 1583 roku oraz epitafia. Przy kościele stoi drewniana dzwonnica w konstrukcji słupowej z 1877.

19. Wołów

Osobom przebywający w tym mieście szczególnie polecamy zwiedzić kościół parafialny św. Wawrzyńca (dawny ewangelicki). Pierwotny kościół na tym miejscu

wzmiankowany był w 1288 roku, zaś gotycką farę zaczęto wznosić w roku 1391. Zasklepiona została w latach 1406-1408. Kilkakrotnie ulegał pożarom, po których był remontowany. Prócz tego przeszedł kilkakrotnie restaurację. W latach 1522-1945 z krótką przerwą mniej więcej w okresie 1675-1707 należał do gminy ewangelickiej. Od 1998 roku jest katolickim kościołem parafialnym. Kościół ten jest trójnawową ceglana halą. Posiada wieżę mieszczącą się między prezbiterium a nawą. Wnętrze jest zbarokizowane, zawiera z trzech stron drewnianą empore, nad którą mieści się od zachodu barokowa empora z prospektem organowym. Wystrój barokowy, we wnętrzu i na zewnątrz kościoła ciekawy zespół nagrobków i epitafiów inskrypcyjnych z XVII-XVIII wieku.

Bardzo interesujący jest też kościół parafialny św. Karola Boromeusza. Barokowy budynek wzniesiony w latach

1712-1726 dla karmelitów bosych z fundacji barona Johanna Adama Garniera. Później kilkakrotnie remontowany i restaurowany. Wzniesiony został na planie prostokąta, posiada węższe prezbiterium. Na fasadzie mieści się portal z rzeźbami Eliasza i Elizeusza oraz herbem fundatora. Ołtarz główny rokokowy autorstwa J. G. Reitera z 1781 roku, w nim obraz pędzla J. J. Knechtla przedstawiający Głorię św. Karola Boromeusza oraz cztery figury. Reszta wyposażenia pochodzi głównie z 1 połowy XVIII wieku.

Klasztor karmelitów powstał w tych samych czasach, co kościół, został przebudowany w XIX i XX wieku, nad jego portalem znajduje się gotycka drewniana figura Matki Boskiej z Dzieciątkiem z wieku XV.

Ponadto wart obejrzenia jest pałac (obecnie Urząd Powiatowy). Zamek w Wołowie prawdopodobnie powstał w początkach XIV wieku z polecenia księcia głogowskiego Konrada I, choć jest to kwestia sporna. Zamek został przebudowany w XVI i XVII wieku, a na początku XVIII zniszczony przez pożar. Odbudowa nastąpiła w latach 1714-1725, a kolejne, mniejsze przeróbki miały miejsce aż do wieku XX. Budynki pałacu skupione są w wokół wewnętrznego dziedzińca.

Na placu przed fasadą pałacu figura Matki Boskiej Immaculaty powstała z fundacji Josepha Leopolda Reinischa w roku 1731.

Innym ciekawym obiektem jest ratusz. Pierwotnie ratusz wzniesiony został w drugiej połowie XV wieku, po pożarze z 1689 został przebudowany w stylu barokowym z wykorzystaniem murów gotyckich. W

późniejszych latach był jeszcze wielokrotnie remontowany. Zbudowany został na rzucie czworoboku z wieżą od zachodu. Na fasadzie znajduje się portal (od południa) z kartuszem herbowym Piastów legnicko-brzeskich z 1792 roku.

Swego rodzaju emblematem Wołowa są mury miejskie, z których zachował się jedynie fragmenty średniowiecznych murów obronnych z pomnikiem „wołowskich byków”.

20. Pełczyn

Będąc tutaj nie można ominąć kościoła św. Teresy od Dzieciątka Jezus. Jest to jednonawowy, murowany

budynek barokowy zbudowany w XVII w., rozbudowany w następnym stuleciu, kiedy też wykonano większość współcześnie istniejącego wyposażenia wnętrza (ołtarz, ambona). Z pierwotnego wyposażenia z XVII w. zachował się drewniany sufit z bogatymi polichromiami. W kościele są także rzeźby gotyckie i liczne epitafia renesansowe (XVI w.) oraz barokowe (XVII w.).

21. Piotrkowice

Chlubą miejscowości jest barokowy pałac wzniesiony dla hrabiego Maltzana, z wykorzystaniem poprzedniej budowli (widać to w nieregularności podziałów fasady

czy sieni sklepionej kolebką z ornamentem okuciowym). Częściowo odrestaurowany w XIX wieku, po 1945 roku własność PGR, dziś natomiast jest w rękach prywatnych i powoli niszczy się. Budynek wzniesiony na planie prostokąta, czterokondygnacyjny, nakryty dachem mansardowym. Elewację pokryto unikatową dekoracją, zmieniając podziały architektoniczne na ramy dla dekoracji roślinnej.

Pałac otacza park krajobrazowy ze stawami i neogotycką kaplicą Denckelmanów oraz budowlami folwarku.

22. Górowo

Godny polecenia jest tu przede wszystkim pałac zbudowany ok. 1800 roku przebudowany w 1871. Budynek wzniesiony na rzucie prostokąta piętrowy z poddaszem z dwoma węższymi skrzydłami. Obecnie pałac jest mocno zniszczony i grozi zawaleniem.

23. Prusice

Kościół parafialny św. Jadwigi – Budynek ten został wzniesiony w czwartej ćwierci wieku XIII, rozbudowano

go w 1590 i 1619, później wielokrotnie remontowano. W północnej kruchcie interesujący ostrołuczny portal do nawy pochodzący z czwartej ćwierci XIII wieku. Ołtarz główny mieści się w rokokowej, ażurowej ramie pochodzącej z połowy XVIII wieku.

Na północny wschód od kościoła mieści się barokowe mauzoleum z drugiej połowy XVIII wieku. W nim czternaście epitafiów z lat 1591-1703.

Kolejną atrakcją miejscowości jest ratusz – renesansowy budynek, wzniesiony w wieku XVI, znacząco rozbudowany w XVIII wieku.

Do naszych czasów zachowały się jedynie fragmenty gotyckich murów miejskich i zamkowych.

24. Kuźniczysko

Wspomnieć warto tu o kościele filialnym Niepokalanego poczęcia Najświętszej Maryi Panny (dawnym ewangelickim). Budynek drewniany z pierwszej połowy XVIII wieku i około 1764 roku w konstrukcji wieńcowej z trójbocznie zamkniętym, niewydzielonym prezbiterium. Obecnie jest nieużytkowany i niszczy się.